

Gradivo

UDK/UDC 805.0-087-3(497.13 Istra):598.2
805.0-087-3(497.13 Krk):598.2

ISTRSKA ORNITONIMIJA: PTIČJA IMENA V ISTRIOTSKIH GOVORIH

Goran FILIPI

dr., docent za italijanski jezik na Pedagoški fakulteti v Pulju, 52000 Pulj, CRO
dott., prof. Facoltà di Pedagogia, di Pola, CRO

IZVLEČEK

V članku je avtor predstavil ljudska ptičja imena, ki jih je zbral v vseh šestih krajih, kjer so še vedno v uporabi istriotski govori. Istriotski ornitonimi so del obsežnejšega gradiva (okoli 9000 enot), ki ga je avtor zbiral v Istri in na otoku Krku skoraj deset let.

Predstavljeni ornitonimi so del obsežnejšega gradiva, ki smo ga zbrali v 135 krajih v Istri in na otoku Krku - za vseh pet skupin istrskih idiomov (istrobeneški, istriotski, istroromunski, hrvaški in slovenski govori). Samo zbiranje gradiva je trajalo več kot pet let. Navedena so tudi istriotska ptičja imena, ki smo jih zbrali v pisnih virih.

Za beleženje ornitonimov smo uporabili prilagojeno slovensko latinico, obogateno z nekaterimi znaki, ki jih ni potrebno posebej razlagati, ker gre za črke, ki so običajne za take tekste (npr.: ž, ʒ, æ ipd.). Nazivi iz pisnih virov so preneseni natanko po izvorniku - da ne bi prišlo do zmede, smo jih označili s križcem (+). Vsi nazivi so dosledno opremljeni z naglasom.

Ornitonimi si sledijo po abecednem redu s strokovnimi (latinskimi) imeni za vrsto (samo izjemoma za red, rod, družino ali poddružino), za latinskimi imeni, ki so prav tako razvrščena po abecedi, sledijo v oklepaju slovenski, hrvaški in italijanski nazivi). Poleg ljudskega ptičjega imena so v oklepaju po abecedi nanizani kraji, kjer smo ornitonim zabeležili, če pa je le-ta prevzet iz pisanega vira, je poleg kraja navedena tudi kratica vira in stran.

POPIS ORNITONIMOV.

ACANTHIS CANNABINA (Repnik, Juričica, Fanello) *fanganèl* (Šišan, Vodnjan), *+fanganèl* (Bale - CERN 45), *paganíel* (Rovinj).

ACCIPITER GENTILIS (Kragulj, Jastreb, Astore) *+ostór* (Bale - CERN 78), *uštòr* (Bale).

ACCIPITER NISUS (Skobec, Kobac, Sparviero) *sparuvier* (Rovinj - ROS 1065)

AEGITHALOS CAUDATUS (Sinica dolgorepka, Dugorepa sjenica, Codibugnolo) *balòtica* (Vodnjan)

ALAUDA ARVENSIS (Poljski škrijanec, Poljska ševa, Al-lodola comune) *čirimbéla* (Bale), *dódula* (Galižana), *duódula* (Rovinj), *+duódula* (Rovinj - ROS 334), *+dwódula* (Rovinj - AIS III/497), *lódola* (Fažana), *lòdola* (Šišan, Vodnjan), *+luódula* (Rovinj - ROS 556).

ALCEDO ATTHIS (Vodomec, Vodomar, Martin pescatore) *bekapéši* (Bale), *martin peskadòr* (Fažana, Rovinj, Vodnjan).

ALECTORIS GRAECA (Kotorna, Jarebica kamenjarka, Coturnice) *kotòrna* (Bale, Fažana, Galižana, Rovinj), *kotòrna* (Šišan, Vodnjan).

ANAS - splošna imena za rod (Raca, Patka, Anatra): imena veljajo za vrste *Anas platyrhynchos*, *Anas acuta*, *Anas sterpera*, *Anas clypeata*, *Anas crecca*, *Anas penelope*, *Anas querquedula*, *Aythya ferina*, *Aythya fuligula*, *Mergus merganser* in *Mergus serrator*.

ànarà (Fažana), +*anaréin* (Rovinj - ROS 21), +*ànatra* (Vodnjan - ZONCA 8), *ànera* (Bale, Galižana, Fažana), +*ànera* (Bale - CERN 16, Vodnjan - ZONCA 8, Rovinj - ROS 21), +*ànitra* (Šišan - IVE 172), +*nánara* (Šišan - IVE 172), +*nànera* (Šišan - IVE 172).

ANAS CRECCA (Kreheljč, Kržulja, Alzavola)
+*sarsegna* (Bale - IVE 106), *sarsénja* (Bale).

ANAS PLATYRHYNCHOS (Raca mlakarica, Divlja patka, Germano reale)
mazorin (Galižana, Vodnjan), *mazurin* (Fažana, Šišan, Vodnjan), *màzuro* (Bale, Galižana).

ANSER ANSER (Siva gos, Divlja guska, Oca selvatica)
òka (Bale, Fažana, Galižana, Vodnjan), *òka selvàdiga* (Vodnjan, Šišan), *uòka* (Rovinj).

APODIFORMES ET HIRUNDINIDAE - splošna imena za red oziroma družino (Hudourniki in Lastovke, Čiopke i Lastavice, Apodiformi e Rondini): imena veljajo za vrste *Apus Apus*, *Apus meiba* (Apodiformes) in *Hirundo rustica* in *Delichon urbica* (Hirundinidae).

ròndina (Bale), *ròndine* (Galižana), *ròndine* (Vodnjan), *rondinèla* (Vodnjan), *rondinèla* (Fažana, Galižana, Šišan), +*ròndola* (Bale - CERN 92), *ròndula* (Rovinj), +*ròndula* (Vodnjan - AIS III/449), +*ròndula* (Rovinj, Vodnjan - ROS 896), +*ròndule*, pl. (Rovinj - AIS III/499), +*rundulin* (Bale - CERN 93).

APUSAPUS (Črni hudournik, Čiopa, Rondone comune)
rondinòl (Galižana), *rondinòn* (Fažana, Galižana, Vodnjan), *rondolòn* (Bale, Šišan), *rondulòn* (Bale, Rovinj).

ASIO OTUS (Mala uharica, Mala ušara, Gufo comune)
čevéta (Fažana), +*dóugo* (Vodnjan - ZONCA 92), *gùfo* (Šišan, Vodnjan), *suvita* (Rovinj), *šovéta* (Galižana), *šuvéta* (Bale, Galižana).

ATHENE NOCTUA (Navadni čuk, Sivi čuk, Civetta)
+*cióuch* (Vodnjan - ZONCA 50), *civéta* (Vodnjan), *cuvéta* (Vodnjan), *cuvéta* (Šišan), *čùk* (Fažana, Galižana), *čù* (Rovinj), *čùz* (Bale, Rovinj), +*suéta* (Bale - CERN 111), *suita* (Vodnjan), +*suíta* (Vodnjan - AIS III/507), +*suíta* (Rovinj - ROS 1120), *suvéta* (Šišan), +*šuíta* (Rovinj - AIS III/507).

BUTEO BUTEO (Kanja, Škanjac, Poiana comune)
pujàn (Galižana, Šišan), +*puian* a (Bale - CERN 87), *pujana* (Bale, Galižana, Fažana, Rovinj, Vodnjan).

CALANDRELLA BRACHYDACTYLA (Kratkoprsti škriječ, Kratkoprsta ševa, Calandrella europea)
+*cirimbela* (Bale - CERN 32), +*čirindéla* (Bale - IVE 104), *kalandrina* (Galižana).

CAPRIMULGUS EUROPAEUS (Podhujka, Leganj, Suciacapre europeo)
+*nòtola* (Bale - CERN 74), *nòtula* (Bale), *šćokaàle* (Galižana).

CARDUELIS CARDUELIS (Lišček, Češljugar, Cardellino)
gardèl (Bale, Fažana, Vodnjan), +*gardèl* (Vodnjan - ZONCA 136), +*gardel*, pl. +*gardei* (Vodnjan - ROS 423), *gardelin* (Bale, Galižana, Šišan, Vodnjan), *gardiel* (Rovinj), +*gardiel* (Rovinj - ROS 423, s. v. *gardel*), +*gardilin*, pl. +*ini* (Bale - CERN 51), +*gardillèin* (Vodnjan - ZONCA 136), *gardyéel* (Rovinj - AIS III/489).

CARDUELIS CHLORIS (Zelenec, Zelendur, Verdone)
řaronto (Bale), *tarànto* (Vodnjan), *verdòn* (Bale, Galižana, Rovinj, Šišan, Vodnjan).

CARDUELIS SPINUS (Čížek, Čížak, Lucherino)
lùgaro (Fažana, Rovinj, Šišan, Vodnjan), +*lùgaro* (Bale - CERN 60), *lugerin* (Bale), *lùgoro* (Galižana).

CICONIA CICONIA (Bela štoklja, Roda, Cicogna bianca)
čikònja (Bale).

COCCOTHAUSTES COCCOTHAUSTES (Dlesk, Batokljun, Frosone)
batibéko (Fažana), *bekodésoko* (Galižana), *bekogròšo* (Galižana), *bekogrós o* (Bale), *frizòn* (Vodnjan).

COLINUS VIRGINIANUS (Virdžinijska prepelica, Virdžinijska prepelica, Colino)
kolin (Vodnjan), *kolinka* (Galižana, Vodnjan), *kolino* (Vodnjan), *kulinka* (Bale, Fažana, Galižana, Šišan).

COLUMBA - splošno ime za rod (Golob, Golub, Colomb): imena veljajo za vrste *Columba livia*, *Columba oenas* in *Columba palumbus*.
+*colómbo* (Bale - CERN 33), +*culombo* (Rovinj, Vodnjan - ROS 278), *kolómbo* (Bale, Fažana, Galižana, Šišan), *kolòmbo* (Vodnjan), *kulòmbo* (Rovinj).

COLUMBA LIVIA (Skaalni golob, Divlji golub, Piccione selvatico)
kolòmbo de fòjba (Bale).

COLUMBA PALUMBUS (Golob grivar, Golub grivnjaš, Colombaccio)
kolombàčo (Galižana), *kolombàso* (Šišan), *kulumbàso* (Rovinj), *todòn* (Bale, Galižana, Šišan, Vodnjan), *tudòn* (Rovinj).

CORVUS CORAX (Krokar, Gavran, Corvo imperiale)
+*còrvo* (Vodnjan - ZONCA 57), +*cro* (Vodnjan - DORIA 177, s. v. *corvo*), +*cro*, pl. +*crovi* (Vodnjan -

ROS 268), **+cuorvo** (Rovinj - DORIA 177, ROS 281), **kòrvo** (Bale, Galižana, Šišan, Vodnjan), **krògo** (Galižana), **+króvi**, pl. (Vodnjan - AIS III/501), **kuòrvo** (Rovinj), **+kwórvvo** (Rovinj - AIS III/501).

CORVUS CORONE (Vrana, Vrana, Cornacchia)
kornàča (Bale, Fažana, Galižana, Vodnjan, Šišan), **kurnàča** (Rovinj), **+kurnàča** (Rovinj - AIS III/502), **+pòla** (Vodnjan - IVE 124), **+pòla** (Vodnjan - ROS 808), **+pole** (Vodnjan - AIS III/502), **púola** (Fažana - IVE 124).

CORVUS CORONE CORONE (Črna vrana, Crna vrana, Cornacchia nera)
kornàča istriàna (Šišan).

CORVUS CORONE CORNIX (Siva vrana, Siva vrana, Cornacchia grigia)
kornàča grida (Šišan).

CORVUS MONEDULA (Kavka, Čavka, Taccola)
+čòla (Pulj - IVE 60), **+čuóra** (Galižana, Rovinj - IVE 60), **+čuóro** (Rovinj - IVE 60), **čòlica** (Šišan, Vodnjan), **čòra** (Bale).

COTURNIX COTURNIX (Prepelica, Prepelica, Quaglia comune)
kuàja (Bale, Fažana, Galižana, Rovinj, Šišan, Vodnjan), **+kwáya** (Vodnjan - AIS III/509), **+kwáye** (Rovinj - AIS III/509), **+quaia** (Bale - CERN 88).

CUCULUS CANORUS (Kukavica, Kukavica, Cuculo comune)
+còuco (Rovinj, Vodnjan - ROS 259), **+cucù** (Bale - CERN 36), **kùko** (Galižana, Rovinj, Šišan), **kukò** (Rovinj), **+kúko** (Rovinj, Vodnjan - AIS III/505), **kukù** (Bale, Fažana, Vodnjan), **kùkulo** (Rovinj).

DELICHON URBICA (Mestna lastovka, Piljak, Balestruccio)
šijòn (Vodnjan).

EMBERIZA CITRINELLA (Rumeni strnad, Žuta strnadica, Zigolo giallo)
+sentucìruli (Rovinj - ROS 1004).

EMBERIZA MELANOCEPHALA (Črnogłavi strnad, Črnogłava strnadica, Zigolo dalla testa nera)
+sentucìruli (Rovinj - ROS 1004), **šćipalico de pjàntada** (Šišan).

EMBERIZIDAE - **splošno ime za družino** (Strnadi, Strnadice, Zigoli): ime velja za vrste *Emberiza calandra*, *Emberiza cia*, *Emberiza cirius*, *Emberiza citrinella*, *Emberiza hortulana*, *Emberiza melanocephala* in *Emberiza schoeniclus*.

čincinčiruli (Bale).

ERITHACUS MEGARHYNCHOS (Mali slavec, Slavuj, Usignolo)
+rusignòl, pl. -**òl** (Bale - CERN 93), **+rusignol** (Vodnjan - DORIA 535), **+rušinòl** (Rovinj - AIS III/492), **+rùsinòl** (Vodnjan - AIS III/492), **+rušignol** (Vodnjan - ROS 907), **ruzinjòl** (Bale, Fažana, Galižana, Rovinj, Šišan), **usinjòl** (Vodnjan).

ERITHACUS RUBECULA (Taščica, Crvendač, Pettirosso)
petaròs o (Šišan), **petiròs o** (Fažana), **petiròš o** (Vodnjan), **petoròš o** (Galižana), **petoròs o** (Šišan), **+pitaroso** (Bale - CERN 84), **pitaròš o** (Bale), **+pitoruso** (Vodnjan - DORIA 456, s. v. *petoroso*), **+pitorusso** (Vodnjan - ROS 801), **pitoròs o** (Rovinj), **pìturúso** (Rovinj, Vodnjan - AIS III/490).

FALCONIFORMES - **splošna imena za red** (Ujede, Sokolovke, Falconiformi): imena veljajo za vrste *Accipiter gentilis*, *Accipiter nisus*, *Aquila chrysaetos*, *Buteo buteo*, *Circaetus gallicus*, *Circus aeruginosus*, *Circus pygargus*, *Milvus migrans*, *Milvus milvus*, *Falco naumanni*, *Falco peregrinus*, *Falco subbuteo*, *Falco tinnunculus* in *Falco vespertinus*.

+falco (Bale - CERN 45), **+falcunìto** (Vodnjan - ROS 352), **falko** (Bale, Fažana, Galižana, Rovinj, Šišan, Vodnjan), **+farcunìto** (Vodnjan - ROS 358).

FALCO TINNUNCULUS (Navadna postovka, Vjetruša, Gheppio comune)
+falchéto (Bale - CERN 45), **falkéto** (Galižana, Šišan), **falkonéto** (Fažana), **falkonéto** (Vodnjan), **falkunìto** (Rovinj).

FRINGILLA COELEBS (Ščinkavec, Zeba, Fringuello)
fringuèl (Bale), **montàn** (Fažana, Galižana, Rovinj), **+montan** (Vodnjan - ZONCA 192), **muntàn** (Rovinj), **+muntán** (Rovinj - AIS III/489).

FRINGILLA MONTIFRINGILLA (Pinoža, Sjeverna zeba, Peppola)
montàn (Fažana, Galižana), **montanèr** (Bale), **montanòn** (Vodnjan), **muntàn** (Rovinj).

FULICA ATRA (Črna liska, Liska, Folaga europea)
fólega (Galižana), **fóliga** (Bale), **fùlaga** (Rovinj), **+fùlaga** (Rovinj - ROS 409), **fùliga** (Fažana).

GALLINAGO GALLINAGO (Kozica, Šljuka kokošica, Beccaccino)
bekačìn (Bale, Fažana, Galižana, Rovinj, Šišan, Vodnjan).

GARRULUS GLANDARIUS (Šoja, Šojka, Ghiandaia)

+*bèkakurnáče* (Rovinj - AIS III/503), *còra* (Galižana), *gàja* (Fažana, Vodnjan), *gàšula* (Rovinj), +*gafa* (Bale - CERN 52), *kèka* (Šišan), *kekakolòri* (Bale), *šòjka* (Vodnjan).

LANIIDAE - splošna imena za družino (Srakoperji, Svráčci, Averle): imena veljajo za vrste *Lanius collurio*, *Lanius excubitor*, *Lanius minor* in *Lanius senator*.

frakòč (Vodnjan), *srakòč* (Vodnjan), *testagròa* (Vodnjan), +*verla* (Vodnjan - ROS 1214), +*vèrla* (Vodnjan - ZONCA 279), *vèrla rabióza* (Galižana), *žgvèrlo* (Šišan).

LARIDAE - splošna imena za družino (Galebi, Galebovi, Gabbiani): imena veljajo za vrste *Larus cachinnans*, *Larus canus*, *Larus fuscus*, *Larus marinus*, *Larus melanocephalus*, *Larus minutus*, *Larus ridibundus*, *Chlidonias hybrida*, *Chlidonias leucoptera*, *Chlidonias nigra*, *Sterna albifrons*, *Sterna hirundo* in *Thalaseus sandvicensis*. +*cocàl* (Bale - CERN 32, Vodnjan - ZONCA 50), *kokàl* (Fažana, Galižana, Vodnjan), *kukàl* (Bale, Galižana, Rovinj, Šišan, Vodnjan).

LARUS CACHINNANS (Rumenonogi galeb, Galeb klaukavac, Gabbiano reale)
martìn (Rovinj).

LARUS MELANOCEPHALUS (Črnoglavci galeb, Črnoglavci galeb, Gabbiano corallino)
kavonigro (Rovinj).

LARUS RIDIBUNDUS (Rečni galeb, Riječni galeb, Gabbiano comune europeo)
kavonigro (Rovinj).

LOXIA CURVIROSTRA (Mali krivokljun, Krivokljun, Crociere)
bekoinkròže (Vodnjan).

LULLULA ARBOREA (Hribski škranec, Ševa kukmica, Tottavilla)
kalandréina (Rovinj).

MELANOCORYPHA CALANDRA (Laški škranec, Velika ševa, Calandra)
kalandròn (Bale, Fažana, Galižana, Rovinj, Šišan, Vodnjan).

MOTACILLA ALBA (Bela pastirica, Bijela pastirica, Bal-lerina bianca)
batikòda (Bale, Šišan), *batikòdola* (Vodnjan), *batikòdula* (Bale), +*bàtikòdula* (Rovinj - AIS III/498), +*batikùda* (Vodnjan - AIS III/498), *batikùde* (Rovinj), *batokòde* (Fažana), *batokòde* (Fažana), *skasakòda* (Galižana), *škasakòda* (Galižana), *vakarùšula* (Šišan).

OENANTHE OENANTHE (Kupčar, Sivkasta bjeloguza, Culbianco)

bilorèpka (Vodnjan), *papaféigo* (Rovinj), *papafigo* (Bale, Fažana, Galižana, Šišan), *papafigu* (Vodnjan), *papafigulo* (Bale), +*pappaféigo* (Vodnjan - ZONCA 202).

OTUS SCOPS (Veliki skovik, Čuk, Assiolo comune)
+*ciòus* (Vodnjan - DORIA 157, s. v. *cius*), +*dòugo* (Vodnjan - ROS 329).

PARUS CAERULEUS (Plavček, Plavetna sjenica, Cinciarella)
+*paroussulèin* (Vodnjan - ZONCA 205).

PARUS MAJOR (Velika sinica, Velika sjenica, Cincialegra)
+*parousula* (Vodnjan - ROS 740), +*parùsola* (Rovinj - ROS 742), *parùsola* (Šišan), *parùšula* (Bale, Galižana, Vodnjan), *parùšula* (Fažana, Šišan), *sparùšula* (Rovinj).

PASSER DOMESTICUS (Domači vrabec, Vrabac, Passero comune)

celegàto (Šišan), +*pànarióy* (Rovinj - AIS III/488), +*saniciarèin* (Rovinj - ROS 926), +*šanicarèni*, pl. (Rovinj - AIS III/488), *sanicér* (Fažana), +*sanuciarèin* (Rovinj - ROS 931), *selegàto* (Šišan, Vodnjan), +*selegoto* (Bale - CERN 100), *selegóto* (Bale), *seregóto* (Bale), +*šelegato* (Vodnjan - AIS III/488), +*šunicarèin* (Vodnjan - AIS III/488), +*šunicarfnì* (Vodnjan - AIS III/488), *šanicàro* (Rovinj), *šanicèrin* (Rovinj), *šanočarin* (Vodnjan), *šanočarin* (Galižana).

PERDIX PERDIX (Poljska jerebica, Trčka, Starna)
parnéiža (Rovinj), +*parniza* (Vodnjan - AIS III/510), +*parnize* (Rovinj - AIS III/510), *parnià* (Bale, Fažana, Galižana, Šišan, Vodnjan), +*perniža* (Bale - CERN 82).

PHALACROCORAX CARBO (Veliki kormoran, Veliki vranac, Cormorano comune)
cuóra (Rovinj).

PHASIANUS COLCHICUS (Navadni fazan, Fazan, Fagiano comune)
fadàn ♂ (Bale, Fažana, Galižana, Šišan, Vodnjan), *fadàna* ♀ (Bale, Fažana, Galižana, Šišan, Vodnjan), +*fagiàn* (Bale - CERN 45), *fazàn* ♂ (Rovinj), *fazàna* ♀ (Vodnjan), *galinàsa* ♀, zast. (Šišan).

PHOENICURUS OCHRUROS (Šmarnica, Mrka crvenrepka, Spazzacamino)
špasakamin (Bale).

PHOENICURUS PHOENICURUS (Pogorelec, Šumska crvenrepka, Codiroso comune)

+*fravo* (Rovinj - ROS 403), +*kàlgyér* (Rovinj - AIS III/491), *kodiròsa* (Vodnjan), *kodiròso* (Vodnjan), *kodirùsula* (Bale).

PICA PICA (Sraka, Svraka, Gazza)

+*chéca* (Bale - CERN 31), *gàrja* (Šišan), *gaula* (Rovinj - AIS III/504), +*gàfa* (Bale - CERN 52), *gàza* (Rovinj), *gàa ščavùna* (Bale), *kéca* (Fažana), *kèca* (Galižana, Rovinj, Vodnjan), +*kíca* (Vodnjan - AIS III/504).

PICOIDES MAJOR (Veliki detel, Veliki djetlić, Picchio rosso maggiore)

baticòko (Fažana, Vodnjan), +*becasóco* (Bale - CERN 21), *bekacóki* (Galižana), *bekacòko* (Šišan), *bekasòki* (Šišan), *bekašóki* (Galižana), *bekosòko fiorèl* (Bale), *péikjo* (Rovinj).

PODICEPS CRISTATUS (Čopasti ponirek, Crnogri gnjurac, Svasso piccolo)

còra (Fažana), *màzoro* (Rovinj).

PUFFINUS PUFFINUS (Črnokljuni viharik, Mali zovoj, Berta minore)

arténa (Fažana, Rovinj).

RALLIDAE - splošno ime za družino (Mokoži, Kokošice, Ralli): imena veljajo za *Rallus aquaticus*, *Crex crex*, *Porzana parva*, *Porzana pusilla*, *Porzana porzana*, *Gallinula chloropus* in samo delno za *Fulica atra*.

galinéla (Šišan).

SCOLOPAX RUSTICOLA (Veliki kljunač, Šljuka, Beccaccia)

+*becacia* (Bale - CERN 21), *bekàča* (Bale, Fažana, Galižana, Rovinj, Šišan, Vodnjan), *galinàsa* (Bale, Rovinj, Šišan), +*galinasa* (Bale - CERN 51), *galinàso* (Šišan).

SERINUS SERINUS (Grilček, Žutarica, Verzellino)

+*fri fuléin* (Vodnjan - ROS 406), *frizulìn* (Bale), *frižulìn* (Fažana), *frižulìn* (Vodnjan).

STERNA ALBIFRONS (Mala čigra, Mala čigra, Fraticello)

šjòla (Rovinj)

STERNA HIRUNDO (Navadna čigra, Obična čigra, Sterna comune)

kukalìna (Rovinj).

STREPTOPELIA - splošna imena za rod (Grlica, Grlica, Tortora): imena veljajo za vrsti *Streptopelia decaocto* in *Streptopelia turtur*.

tórtolà (Galižana), +*tòrtola* (Bale - CERN 114), *tórtora* (Bale, Fažana, Vodnjan), *tortoréla* (Galižana, Šišan, Vodnjan), *gřlica* (Šišan), *tórtula* (Bale), *tuórtura* (Rovinj).

STURNUS VULGARIS (Škorec, Čvorak, Storno comune)

mòro (Bale), *stornèl* (Galižana, Šišan), +*stornèl*, pl. +*èi* (Bale - CERN 109), *sturnèl* (Bale), +*turnéy* (Vodnjan - AIS III/500), *sturniél* (Rovinj), *šturnyèl* (Rovinj - AIS III/500), *štornèl* (Bale), *štórno* (Fažana), *stornèl* (Vodnjan).

SYLVIA ATRICAPILLA (Črnoglavka, Crnokapa grmuša, Capinera)

kapinèra (Bale), *kapinéra* (Šišan), *kapinéro* (Šišan).

SYLVIA BORIN (Vrtna penica, Siva grmuša, Beccafico)

bekafigo (Šišan).

SYLVINAE - splošno ime za poddružino (Prave penice, Cvrkutuše, Silvie): ime velja za vrste *Acrocephalus arundinaceus*, *Acrocephalus melanopogon*, *Acrocephalus palustris*, *Acrocephalus schoenobaenus*, *Cettia cetti*, *Cisticola jundicis*, *Hippolais icterina*, *Hippolais pallida*, *Hippolais polyglotta*, *Sylvia atricapilla*, *Sylvia borin*, *Sylvia communis*, *Sylvia curruca*, *Sylvia hortensis* in *Sylvia melanocephala*.

bekafigo (Šišan).

TACHYBAPTUS RUFICOLLIS (Mali ponirek, Mali gnjurac, Tuffetto)

magnabaléini (Vodnjan - DORIA 346, ZONCA 186), *manjabalini* (Bale, Fažana, Galižana, Šišan, Vodnjan), *šabušin* (Rovinj).

TETRAO UROGALLUS (Veliki petelin, Tetrijeb gluhan, Gallo cedrone)

galinàso (Rovinj).

TROGLODYTES TROGLODYTES (Stržek, Pačič, Scricciolo comune)

+*ciurto* (Vodnjan - ROS 221), *čúrto* (Vodnjan), +*čiruléin* (Rovinj - IVE 60), *čirulìn* (Fažana), +*čúrtléyn* (Vodnjan - AIS III/487), +*čúrto* (Vodnjan - AIS III/487), +*pàdućóšo* (Rovinj), *pičopàre* (Bale), *pičupàre* (Bale), *rè* (Bale), *re del frèdo* (Fažana), *sìč* (Šišan), *škričolo* (Fažana).

TURDUS - splošna imena za rod (Drozg, Drozd, Tordo): imena veljajo za vrste *Turdus iliacus*, *Turdus philomelos*, *Turdus torquatus* in *Turdus viscivorus*; nikoli za *Turdus merula*.

tòrdo (Bale, Fažana, Galižana, Šišan, Vodnjan), +*túrdi*, pl. (Vodnjan - AIS III/494), *túrdo* (Rovinj), +*túrli*, pl. (Rovinj - AIS III/494).

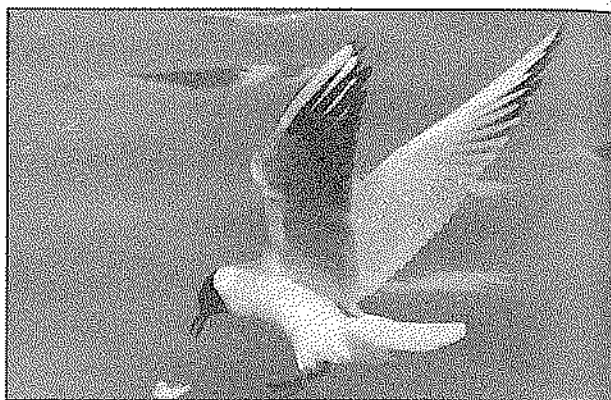
TURDUS PILARIS (Brinovka, Drozd bravenjak, Cesena)
đenepròn (Galižana, Šišan, Vodnjan), *đinepròn* (Fažana, Šišan), *zernevoréra* (Bale).

TURDUS TORQUATUS (Komatar, Planinski kos, Merlo dal collare)
miérlo bjàngo (Rovinj).

TYTO ALBA (Pegasta sova, Kukurija, Barbagianni comune)
barbađàn (Rovinj), *barbađani* (Bale, Galižana, Rovinj).

UPUPA EPOPS (Srnokavra, Pupavac, Upupa)
galèto de montànja (Fažana, Galižana), *galèto de muntànja* (Bale, Rovinj, Šišan, Vodnjan), *+galìto de muntàgna* (Vodnjan - ZONCA 135).

VANELLUS VANELLUS (Priba, Vivak, Pavoncella)
pavinčéla (Šišan), *pavoncéla* (Vodnjan), *pavončéla* (Bale, Galižana), *pavunsìn* (Fažana).

Larus ridibundus (Foto: G. Filipi 1993).

RIASSUNTO:

Il presente lavoro riporta gli ornitonimi nelle parlate istriote. Il materiale fa parte di un vasto corpus che contiene oltre 9000 ornitonimi, frutto di una ricerca durata più anni in Istria.

LITERATURA:

AIS - *Sprach- und Sachatlas Italiens und der Südschweiz*, hgg. K. Jaberg und J. Judd, Zofingen, 1928-40

CERN - Domenico Cernecca, *Dizionario del dialetto di Valle d'Istria*, Centro di ricerche storiche - Rovinj, 1984

DORIA - Mario Doria, *Grande dizionario del dialetto triestino*, Edizioni "Italo Svevo" - "Il Meridiano", Trst, 1984

IVE - Antonio Ive, *I dialetti ladino-veneti dell'Istria*, Arnaldo Forni Editore, Bologna, 1975

ROS - Enrico Rosamani, *Vocabolario giuliano*, Capelli Editore, Bologna, 1958

ZONCA - G. A. Dalla Zonca, *Vocabolario dignanese-italiano*, U.I.I.F. - U.P.T., Padova, 1978